

การประยุกต์คณิตศาสตร์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ครูศิริพร คำปวน

นับจากวันที่ข้าพเจ้ารู้ว่าจะได้มาบรรจุรับราชการที่โรงเรียนเทศบาลจามเทวีนี้ ข้าพเจ้ามีการหาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นทางอินเทอร์เน็ตหรือซักถามจากคนที่รู้ ได้ข้อมูลอย่างคร่าวๆ ว่าโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่เน้นในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ข้าพเจ้ายังรู้สึกแปลกใจว่าโรงเรียนเป็นโรงเรียนสังกัดเทศบาลอีกทั้งเป็นโรงเรียนตั้งอยู่ในเมืองแล้วจะเน้นในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นแบบไหนอย่างไรซึ่งยังเป็นคำถามค้างคาใจที่ข้าพเจ้าต้องศึกษาและรู้ให้ได้

วันที่ข้าพเจ้าได้มาทำงานครั้งแรกที่โรงเรียนเทศบาลจามเทวีแห่งนี้ ได้มารายงานตัวกับผู้อำนวยการโรงเรียนคือ ผอ.กรรณิการ์ มาบุญมี ท่านก็ได้อธิบายให้ฟังเกี่ยวกับโรงเรียนอย่างคร่าวๆ จากนั้นท่านก็ได้ให้สำรวจเกี่ยวกับโรงเรียนเองโดยแนะนำคณะครูภายในโรงเรียนให้รู้จัก ความรู้สึกที่ได้มาเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนในวันนั้นภายในโรงเรียนมีศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเยอะมาก ตัวอย่างเช่น บ่อเลี้ยงปลาน้ำขาว ปุ๋ยหมักชีวภาพ EM เป็นต้น ตัวเองเริ่มมีคำถามในใจเกิดขึ้นว่าเราจะสอนได้ไหม จะสอนอย่างไร จากนั้นมาข้าพเจ้าก็เริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่นั้นมา จึงได้ทราบว่านักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรายวิชาเพิ่มเติมคือรายวิชาเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะมีหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 5 หน่วยการเรียนรู้คือ

1. หน่วยพืชผักไร้พิษ
2. หน่วยไร่นาสาธิต
3. หน่วยชีวิตจึงหรือดีน้อย
4. หน่วยลับ ซอย หมักเพิ่มคุณค่า
5. หน่วยเลี้ยงปลาได้ประโยชน์ โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จะได้เรียนในวันอังคารสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงตลอดทั้งปี ในรายวิชานี้จะมีคุณครูประจำชั้นเป็นผู้สอนและครูพิเศษรวมเป็นชั้นละ 2 คน ต่อมาข้าพเจ้าก็ได้เรียนรู้จากคณะครูในโรงเรียนบวกกับในการไปอบรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงบ้างจึงได้ทำความเข้าใจเรื่อยมา แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าประทับใจมากที่สุดที่จะเล่าให้ฟังคือ กิจกรรม

แอ่วกาดงาย จ๋ายกาดหมั่ว ซื่อคร้วเกษตร เทศบาลจามเทวี ซึ่งกิจกรรมนี้จะจัดเมื่อได้เรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติมคือรายวิชาเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงครบทั้ง 5 หน่วยการเรียนรู้แล้ว กิจกรรมนี้เป็นการนำผลผลิตที่นักเรียนได้ทำมาตลอดทั้ง 5 หน่วยตลอดจนการแปรรูปผลผลิตรวมถึงการคิดการวางแผนรูปแบบในการจัดงานต่างๆ นักเรียนจะเป็นผู้คิดและวางแผนเองโดยมีครูคอยให้คำปรึกษาเวลาที่นักเรียนมีคำถามต่างๆ งานนี้มีคณะกรรมการภายในโรงเรียนและในสังกัดเทศบาล ผู้ปกครอง ชุมชน มาร่วมกิจกรรมนี้ โดยทางโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนี้ให้ชุมชนรับทราบผ่านทางเสียงตามสาย บ้ายประกาศรวมถึงใบปลิวต่างๆ คณะครูมีการประชุมวางแผนกันว่าจะให้งานออกมาในรูปแบบไหนอย่างไร จนได้ข้อสรุปว่าในแต่ละชั้นให้นักเรียนนำของหรือสินค้าการเกษตรมาขายหรือแสดงและให้แต่ละชั้นคิดเมนูการทำอาหารเพื่อมาขาย เพื่อให้คนที่มาดูงานได้รับประทาน โดยข้าพเจ้าได้รับหน้าที่ให้ดูแลนักเรียนชั้น ป.6 นักเรียนภายในห้องก็แบ่งกลุ่มกันและปรึกษาหารือกันว่าในห้องเราจะนำอะไรมาขายและทำอาหารอะไร พอนักเรียนปรึกษาหารือกันเสร็จเรียบร้อยแล้วก็นำสิ่งที่เขาคิดและวางแผนมาปรึกษาอีกครั้ง

แต่สิ่งที่ข้าพเจ้านำมาขายกตัวนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รับผิดชอบเรื่องการทำอาหารขายคือขนมจีนน้ำเงี้ยวซึ่งเด็กได้ประชุมกันและวางแผนภายในกลุ่มตั้งแต่การรับผิดชอบหน้าที่ต่างๆ ตั้งแต่วัตถุดิบที่นำมาผลิตว่าจะซื้อเท่าไรอย่างไร กระบวนการวิธีการทำต่างๆ โดยครูคอยให้คำปรึกษาและดูอยู่ห่างๆ เมื่อวันงานมาถึงตั้งแต่เช้าเด็กๆ ก็นำวัตถุดิบต่างๆ ที่เตรียมมาแล้วมาช่วยกันลงมือทำที่โรงเรียนและนำมาขาย สิ่งที่ข้าพเจ้าสังเกตได้ในวันนั้นคือ มีผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน คณะครูจากโรงเรียนต่างๆ ที่ทราบข่าวที่เราประชาสัมพันธ์ไปได้มาร่วมงานกันมากมาย นักเรียนก็ขายขนมจีนที่ตัวเองทำอย่างสนุกสนาน มีคำชมจากผู้มาร่วมงานต่างๆ นานา มีตัวอย่างน้องๆ ป. 1 นำสินค้าของตัวเองคือข้าวกันจิ้นมาแลกเปลี่ยนขนมจีนกับพี่บ้างโดยไม่ใช้เงินพี่ๆ ก็ใจดีให้น้องแลก ผู้ปกครองมาซื้อเด็กๆ ที่รู้จักก็แถมให้เป็นพิเศษ เป็นต้น

พองานเสร็จสิ้นวันต่อมาครูก็มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้นในห้องเรียนว่าเป็นอย่างไร นักเรียนได้นำเอาหลักคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาบูรณาการหรือไม่อย่างไร ตัวเองจึงเลือกใช้การถาม – ตอบนักเรียน โดยคำถามนั้นพยายามให้ครอบคลุมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจโดยไม่ได้บอกให้กับนักเรียนรู้ล่วงหน้าดังนี้

ครู : นักเรียนมีเหตุผลอย่างไรที่เลือกทำขนมจีน

นักเรียน : สมาชิกภายในกลุ่มทำขนมจีนเป็นกะ แล้ววัตถุดิบก็หาซื้อได้ง่าย

ครู : ในวันนั้นนักเรียนเจอปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง

นักเรียน : ผู้ซื้อส่วนใหญ่ซื้อกลับบ้าน แต่เตรียมจานไว้เยอะเลยคะ จานเลยเหลือส่วนถุงมีน้อยไม่พอสำหรับใส่ขนมจีน

ครู : ขนมจีนที่นักเรียนทำขายหมดหรือว่าเหลืออย่างไร

นักเรียน : เหลือคะ แต่เหลือแค่น้ำ ส่วนเส้นขนมจีนหมด น้ำขนมจีนที่เหลือจึงแบ่งกันกลับไปที่บ้านคะ

ครู : นักเรียนภายในกลุ่มที่รับผิดชอบขายขนมจีนช่วยกันทุกคนไหม

นักเรียน : ส่วนใหญ่ช่วยคะแต่มีเพียง 1-2 คนที่ชอบแอบหนีไปเที่ยวกลุ่มอื่นบ้าง บางครั้ง

ครู : นักเรียนขายขนมจีนเป็นอย่างไรบ้าง

นักเรียน : ขายขนมจีนขาดทุนไปประมาณ 70 บาทคะ

ครู : เพราะเหตุใดนักเรียนจึงขายขาดทุน

นักเรียน : เพราะดักขนมจีนมากเกินไป แลกเปลี่ยนสินค้ากับน้องชั้นอื่นโดยไม่ใช้เงิน

จากนั้นครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียนว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับการขายขนมจีนในงานแอว์กาตงาย จ่ายกาดหมั้ว ชื่อครัวเกษตร เทศบาลจามเทวี อย่างไร โดยให้นักเรียนสรุปเป็น 3 หัว 2 เงื่อนไข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างนักเรียนสรุปเป็น 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

เรื่องการขายขนมจีนในงาน

“ แอ่วกาดงาย จ่ายกาดหมั้ว ซื่อคร้วเกษตร เทศบาลจามเทวี ”

